

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΠΑΤΡΙΔΑ

Κωνσταντῖνος Χολέβας
Πολιτικός Ἐπιστήμων

Κατά τήν πρόσφατη επίσκεψη τοῦ Ρώσου Προέδρου Βλαντιμίρ Πούτιν στήν Ἀθήνα διαβάσαμε στόν Ἀθηναϊκό Τύπο(8/12/2001) καί τό ἐξῆς ἐνδιαφέρον: Στήν Ρωσία τιμᾶται ἰδιαιτέρως ὁ Ἅγιος Δημήτριος ὁ Θεσσαλονικεύς, πού συγκαταλέγεται μεταξύ τῶν σπουδαιότερων Ἀγίων τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας. Αὐτόν λέγεται ὅτι μνημονεύει καθημερινῶς ὁ Πατριάρχης Ἀλέξιος! Νά, λοιπόν, πού ὁ Ἅγιος Δημήτριος μέ τήν χάρη του καί τήν πνευματική του ἀκτινοβολία ἀποδεικνύει ὅτι ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία μπορεῖ κάλλιστα νά συνδυάζει τήν Οἰκουμενικότητα μέ τήν τοπικότητα. Τόν τιμοῦν Ρῶσοι, Σέρβοι καί ἄλλοι λαοί, ἄρα εἶναι Οἰκουμενικός καί ὑπερεθνικός Ἅγιος. Παραλλήλως, ὅμως, δέν παύει νά εἶναι ὁ πολιοῦχος τῆς Θεσσαλονίκης, ὁ προστάτης τῆς πατρίδος του. Μέ τίς θαυματουργικές του παρεμβάσεις ἔσωσε πολλές φορές τήν πόλη του ἀπό ἐπιδρομές ἀλλοφύλων κατά τήν διάρκεια τῆς Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας (Ρωμανίας). Καί ἀνήμερα στήν γιορτή του, στίς 26 Ὀκτωβρίου 1912, ὁ Ἑλληνικός Στρατός εἰσῆλθε ἐλευθερωτής στήν Θεσσαλονίκη. Τήν Οἰκουμενική διάσταση τοῦ Ἀγίου τιμοῦμε ψάλλοντες στό Ἀπολυτίκιό του "...Σέ Ὑπέρμαχον ἡ Οἰκουμένη". Ἀλλά καί τήν πολιουχική -πατριωτική του προσφορά τιμᾶ ὁ Ἅγιος Φιλόθεος Κόκκινος, Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, σέ εἰδικό κανόνα γιά τόν Μυροβλήτη Ἅγιο: "Ὁ μέγας φρουρός Θεσσαλονίκης, ὡς μέγας Κυρίου ποταμός, τέρπεις λαμπρῶς τή πόλιν σου..."

Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία ἔχει Οἰκουμενικό χαρακτήρα καί ἀντιτίθεται σέ κάθε μορφή φυλετισμοῦ καί σωβινισμοῦ. Ὅμως ταυτοχρόνως ἀποδέχεται τήν ἔννοια τοῦ ἔθνους καί τῆς πατρίδος καί σέβεται τόν ὑγιῆ πατριωτισμό. Ὁ μέγας Ἀπόστολος τῶν Ἐθνῶν καί ἰδρυτής τῆς Ἐκκλησίας ἡς Ἑλλάδος, ὁ Ἅγιος Ἀπόστολος Παῦλος ,παρά τήν βαθεῖα πίστη του ὅτι "ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ οὐκ ἐν Ἰουδαίῳ οὐδέ Ἕλλην" (Γαλ. 3,28), ὅταν παρίσται ἀνάγκη ἐνώπιον τῶν Ἀρχῶν καί τῶν δικαστηρίων τῆς

ἐποχῆς του ἐπικαλεῖται τὴν ἐθνικότητά του: "Εγὼ εἰμὶ ἀνὴρ Ἰουδαῖος, γεγεννημένος ἐν Ταρσῷ τῆς Κιλικίας.."(Πράξ. 22,3). Διαβάζοντας δὲ τὴν ὁμιλία του πρὸς τοὺς Ἀθηναίους ,ὅπως τὴν διασώζει ὁ Εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς στὶς Πράξεις τῶν Ἀποστόλων (17,24 -26), μαθαίνουμε ὅτι ἡ ὑπαρξὴ παντὸς ἔθνους ἀνθρώπων ἐπὶ γῆς, ἀκόμη καὶ αὐτὴ ἡ ὁροθεσία τῆς κατοικίας τοῦ κάθε ἔθνους, εἶναι ἀποτέλεσμα καὶ φανέρωση τῆς δημιουργικῆς καὶ προνοητικῆς ἐνεργείας τοῦ Κυρίου.

Μία προσευχὴ πού βρίσκεται καθημερινὰ στὰ χεῖλη ὅλων τῶν Ὁρθοδόξων, ὁ ὕμνος "Τῇ Ὑπερμάχῳ Στρατηγῷ", ἐγράφη μὲ ἀφορμὴ ἓνα "πατριωτικὸ" γεγονὸς. Τὴν θαυματουργικὴ ἐπέμβαση τῆς Θεοτόκου γιὰ τὴν σωτηρία τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀπὸ τοὺς Ἀβάρους. Εἰς ἀνάμνησιν ἐκείνου τοῦ γεγονότος ἡ Ἐκκλησία μας καθιέρωσε κάθε χρόνο, στὴν περίοδο τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς , τοὺς Χαιρετισμοὺς τῆς Θεοτόκου, μία ἀκολουθία πού καὶ αὐτὴ ἔχει ἀπκτήσει Οἰκουμενικὴ διάσταση, διότι ψάλλεται καὶ ἀπὸ ἄλλους Ὁρθοδόξους λαοὺς . Τὴν καλλιέργεια τοῦ ὑγιοῦς πατριωτισμοῦ, ὁ ὁποῖος ἐκφράζεται μὲ ἀγάπη πρὸς τὴν πατρίδα ὡς κοινὴ μητέρα μας, χωρὶς τὴν παραμικρὴ διάθεση ὑπεροφίας ἢ ἐκδικητικότητος πρὸς ἄλλους λαοὺς, διακηρύσσει καὶ ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος, ἓνας ἐκ τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν καὶ μέγας πνευματοφόρος Πατὴρ τῆς Ἐκκλησίας μας. Γράφει στὴν 37ῃ Ἐπιστολῇ του ὅτι οἱ εὐσεβεῖς ἄνθρωποι πρέπει νὰ τιμοῦν τὴν μητέρα τους , ἀλλὰ πολὺ περισσότερο πρέπει νὰ τιμοῦν τὴν πατρίδα:"Μητέρα τιμᾶν τῶν ὁσίων. Μητὴρ μὲν ἄλλη μὲν ἄλλου, κοινὴ δὲ πάντων πατρίς".

Ἡ Οἰκουμενικότητα καὶ ἡ τοπικότητα συνυπάρχουν ἁρμονικὰ στὴν Παράδοση τῆς Ἐκκλησίας μας. Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἐργάζεται σήμερα γιὰ τὴν Οἰκουμενικὴ διάδοση τῆς Ἀληθείας τοῦ Εὐαγγελίου, μὲ πλήρη ἐπίγνωση τῆς ἐθνικῆς μας ταυτότητος καὶ προμαχοῦσα, ὅπως πάντοτε, τῶν δικαίων τοῦ Γένους.

.....